

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

เสริมสร้างธรรมาภิบาล พัฒนางานสู่สากล

รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๒

กรณีหน่วยงานห้ามมิให้ผู้ร้องเรียนเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑บ)

ผู้ร้องเรียนได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินกรณีหน่วยงานห้ามมิให้ผู้ร้องเรียนเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑บ) ส่งผลให้ผู้ร้องเรียนได้รับความเดือดร้อน ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมอบหมายให้เจ้าหน้าที่สอบสวนตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริง ได้ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ที่ถูกร้องเรียน ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าภูแล่นคาด้านทิศเหนือและป่าภูแล่นคาด้านทิศใต้ ในท้องที่หลายตำบลในจังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นอุทยานแห่งชาติภูแล่นคา พ.ศ. ๒๕๕๐

ผู้ร้องเรียนเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑บ) ในพื้นที่ที่ร้องเรียน จำนวนเนื้อที่ ๔๒-๓-๙๖ ไร่ ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ออกให้เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔ โดยที่ดินแปลงดังกล่าวทั้งแปลงตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่มีการทับซ้อนกันระหว่างเขตปฏิรูปที่ดินและเขตอุทยานแห่งชาติภูแล่นคา มีระยะห่างจากแนวเขตอุทยานแห่งชาติภูแล่นคา ประมาณ ๒๐๐ เมตร ในการขนย้ายผลผลิตทางการเกษตรและการเข้าไปทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวจะต้องผ่านเขตอุทยานแห่งชาติภูแล่นคา ซึ่งพบว่ามีการทำลายรื้อวัดหนามที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้จัดทำไว้เป็นแนวเขตอุทยานแห่งชาติภูแล่นคา เพื่อเป็นทางเข้าไปยังที่ดินแปลงดังกล่าว อีกทั้งสภาพพื้นที่โดยรอบแปลงที่ดินของผู้ร้องเรียน ยังคงมีสภาพเป็นป่า ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และการแก้ไขปัญหानแนวเขตที่ดินของรัฐที่ทับซ้อนกันดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๘ เห็นชอบแนวทางการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑:๔๐๐๐ (ONE MAP) ซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑:๔๐๐๐ (ONE MAP) ที่จะต้องมีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวเขตใหม่ต่อไป

ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ร้องเรียนในเบื้องต้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน และได้จัดทำบันทึกข้อตกลงดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันให้ผู้ร้องเรียนสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตในพื้นที่จำนวน ๑๔ ไร่ ได้ไม่เกินเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานผู้ถูกร้องเรียนทุกครั้งก่อนเข้าพื้นที่

ต่อมาหน่วยงานผู้ถูกร้องเรียนตรวจสอบ พบว่า มีพื้นที่ที่ผู้ร้องเรียนได้ใช้ประโยชน์ในการทำกินบางส่วนรุกล้ำเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติภูแลนคา คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ จึงได้ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่มีอำนาจหน้าที่ อย่างไรก็ตาม ผู้ร้องเรียนได้ชี้แจงว่า กรณีดังกล่าวเกิดจากผู้ร้องเรียนไม่ทราบแนวเขตที่ดินทำกินที่ชัดเจน และไม่ได้มีเจตนาบุกรุกอุทยานแห่งชาติภูแลนคาแต่อย่างใด

แผนที่แสดงขอบเขตแปลงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียน

หลังจากแสวงหาข้อเท็จจริงจนเป็นที่ยุติแล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีคำวินิจฉัย โดยสรุปว่า สืบเนื่องจากปัจจุบันการดำเนินการแก้ไขปัญหานวเขตที่ดินของรัฐทับซ้อนกัน ของคณะกรรมการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑:๔๐๐๐ (ONE MAP) ยังไม่แล้วเสร็จ ประกอบกับระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิตของผู้ร้องเรียน ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างผู้ร้องเรียนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ ได้พ้นกำหนดไปแล้ว ดังนั้น เพื่อเป็นการบริหารจัดการปัญหา เรื่องร้องเรียนและบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายให้แก่ผู้ร้องเรียนในระหว่างรอผล การดำเนินการของคณะกรรมการดังกล่าวในคราวประชุมแก้ไขปัญหาร้องเรียนของ คณะเจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ร้องเรียน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ที่ประชุมมีมติให้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างอุทยานแห่งชาติภูแลนคาและ ผู้ร้องเรียนขึ้นใหม่ โดยมีสาระสำคัญ คือ ให้ผู้ร้องเรียนสามารถเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ ได้เพียงเท่าที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ตามกฎหมายเท่าที่จำเป็นในการเข้าไปดูแลพื้นที่ และเก็บเกี่ยว โดยต้องขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานผู้ถูกร้องเรียนก่อนเข้าไปยัง พื้นที่ดังกล่าวทุกครั้ง และห้ามมิให้ผู้ร้องเรียนบุกรุกพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูแลนคา หรือ แคว้นป่าไม้ หรือทำเส้นทางเดินทางหรือขนส่งไปยังที่ดินของตนเอง หรือทำลาย รั้วลวดหนามซึ่งจัดทำเป็นแนวเขตอุทยานแห่งชาติภูแลนคาเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด ซึ่งผู้ร้องเรียน ได้รับทราบและยอมรับการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวอย่างเคร่งครัด และพึงพอใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือกันแก้ไขปัญหาร้องเรียน ดังกล่าวเป็นอย่างดี เรื่องร้องเรียนดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรมอย่างเหมาะสมแล้ว ตามมาตรา ๓๗ (๖) แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมีคำวินิจฉัยให้ยุติ เรื่องร้องเรียน มาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน และแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องติดตามผลการดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานผู้ถูกร้องเรียนและผู้ร้องเรียนตามมติที่ประชุมที่กล่าวมาข้างต้น พร้อมทั้ง รายงานให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบโดยเร็วต่อไป